

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ประจำปี พ.ศ.2566
องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลุม อำเภอวาริชภูมิ จังหวัดพิจิตร

*****

ชื่อภูมิปัญญา	สาขา	เจ้าของภูมิปัญญา	ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น	สถานที่ตั้ง	หมายเหตุ
การทำเกษตรแบบผสมผสาน	ด้านเกษตรกรรม	นายพิษณุ มีสิทธิ์ถนอม	การทำเกษตรแบบผสมผสาน มีโรงเรือนเมล่อนจำนวน4 โรงเรือน ซึ่งมีโรงเรือนขนาด 6*12 เมตร และ 6*15 เมตร สามารถปลูกเมล่อนได้ประมาณ 200 ต้นต่อโรงเรือน ขนาดของผลประมาณ 1.5 กก. ถึง 1.8 กก. การจำหน่ายจะจำหน่ายผ่านทางออนไลน์ และเฟสบุค นอกจากปลูกเมล่อน ยังปลูกผักเชียงดา สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มโดยการทำเป็นชาผักเชียงดา จำหน่ายสินค้าทางออนไลน์ของทางสวน และได้มีการปลูกไม้ผล พืชผัก ในพื้นที่ประมาณ 5 ไร่ ซึ่งมีการบริหารจัดการน้ำที่ดี แบ่งที่ทำนา ทำสวน ปลูกผัก โดยแบ่งพื้นที่ให้คนในชุมชนมาร่วมกันปลูกผักเพื่อสร้างอาหารในชุมชนเหลือจึงนำไปจำหน่ายในตลาดพื้นที่ นับว่าเป็นแปลงต้นแบบเป็นแหล่งเรียนรู้ให้ผู้มาศึกษาดูงานด้านการเกษตรแบบผสมผสาน ทั้งนี้เป็นตัวอย่งที่ดีเนื่องจากไม่ได้ปลูกพืชเชิงเดี่ยวทำให้ลดความเสี่ยงในด้านการตลาด สามารถสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรได้ทุกวัน ในช่วงวิกฤตนี้"	105/1 หมู่ 10 ตำบลหนองหลุม อำเภอวาริชภูมิ จังหวัดพิจิตร	

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ประจำปี พ.ศ.2566
องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลุม อำเภอวาริชภูมิ จังหวัดพิจิตร

*****

ชื่อภูมิปัญญา	สาขา	เจ้าของภูมิปัญญา	ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น	สถานที่ตั้ง	หมายเหตุ
ทอผ้าบ้านห้วยห้าง	ด้านหัตถกรรม	นางละอองดาว ตรีอินทอง	ปีที่จัดตั้งกลุ่ม พ.ศ.2542 วัตถุประสงค์ เพื่อฟื้นฟูการทอผ้าขึ้นลาย แดงโม การทอผ้าสำหรับใช้ในการประกอบพิธีกรรมและกิจกรรมต่างๆ ของชุมชนเป็นการสร้างรายได้เสริมให้กับผู้ที่ว่างจากการทำนาทำสวนแต่มีทักษะในการทอผ้า เย็บเสื้อผ้าเปียวและอื่นๆ อีกทั้งยังเป็นการอนุรักษ์ และสืบสานการทอผ้าของไทยรดดำเอาไว้ไม่ให้สูญหาย ซึ่งผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่ที่ผลิตเพื่อจำหน่ายได้แก่ ผ้าขึ้นลายแดงโม ผ้าพื้นสีต่างๆ เช่น สีขาว สีดำสีแดง สีเหลือง สีเขียว ผ้าขาวม้า และผ้าดิบ (ผ้าฝ้ายไม่ฟอกขาว) ซึ่งผลิตภัณฑ์ดังกล่าวทางกลุ่มได้รับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.) เมื่อปี พ.ศ.2550 โดยผลิตภัณฑ์จะจำหน่ายให้กับชาวไททรงดำในหมู่บ้านและอำเภอใกล้เคียง มีสมาชิก 10 คน 1. นางละอองดาว ตรีอินทอง เป็นประธานกลุ่มทอผ้าบ้านห้วยห้าง 2. นางขวัญ สิงห์เรือง 3. นางใส สิงห์ล่อ 4. นางแหลม แก้วทอง 5.นางเสื่อง ดอนไพรย่อน 6. นางสายวงศ์ ดอนไพรย่อน 7.นางนาค ออมสิน (ทอผ้าขึ้นลายแดงโม) 8. นางสร้อย เพชรห้อย (ทอผ้าขึ้นลายแดงโม) 9. นางทองอยู่ ตรีอินทอง (ทอผ้าขึ้นลายแดงโม) 10. นางประยูร ทองสุก (ทอผ้าขึ้นลายแดงโม)	38/3 หมู่ที่ 8 บ้านห้วยห้าง ตำบลหนองหลุม อำเภอวาริชภูมิ จังหวัดพิจิตร เบอร์ติดต่อ 083-228-5277 / 095-784-0942	

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ประจำปี พ.ศ.2566
องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลุม อำเภอวาริชภูมิ จังหวัดพิจิตร

*****

ชื่อภูมิปัญญา	สาขา	เจ้าของภูมิปัญญา	ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น	สถานที่ตั้ง	หมายเหตุ
การทำไม้กวาดดอกหญ้า	ด้านหัตถกรรม	นายมน โทองดอนเถื่อน	ก่อตั้งเมื่อปี 2537 โดยมี นายมน โทองดอนเถื่อน เป็นผู้เริ่มต้นจากการเรียนรู้อบรมจากหน่วยงานภาครัฐแต่ละหน่วยงานและบริษัทเอกชน จากตำราด้วยตนเอง บวกกับพรสวรรค์ที่มีอยู่ ทำให้มีแรงบันดาลใจ มีความรับผิดชอบต่อสังคม ชุมชนสมาชิก และสิ่งแวดล้อมสืบค้นเอาภูมิปัญญาดั้งเดิมมาประยุกต์บูรณาการกับวิชาการใหม่ๆ เข้าร่วมกับตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยอิงหลักการ สามห่วง สองเงื่อนไข และทำเป็นอาชีพเสริม นอกเหนือจากการประกอบอาชีพทำการเกษตรเริ่มแรกมีสมาชิกจำนวน 5 คน โดยมีนางวิจิตร ทองกองเฮียน เป็นประธาน ปัจจุบันมีสมาชิกประมาณ 170 - 200 คน สมาชิกส่วนใหญ่เป็นคนในหมู่บ้านและหมู่บ้านใกล้เคียงปัจจุบันพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ "หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์"	47 หมู่ที่ 4 บ้านป่าสัก ตำบลหนองหลุม อำเภอวาริชภูมิ จังหวัดพิจิตร	

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ประจำปี พ.ศ.2566
องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลุม อำเภอวชิรบุรี จังหวัดพิจิตร

*****

ชื่อภูมิปัญญา	สาขา	เจ้าของภูมิปัญญา	ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น	สถานที่ตั้ง	หมายเหตุ
รำแคนอินก่อน	ด้านศิลปกรรม	นายสงัด ปานแยม	นายสงัด ปานแยม เป็นศิลปินพื้นบ้านเพราะมีความสามารถด้านศิลปะการแสดงเรียกว่า"รำแคนอินก่อน"ของชาติพันธุ์ไทยตำบลห้วยห้าง ตำบล หนองหลุม อำเภอ วชิรบุรี จังหวัด พิจิตร เมื่อว่างจากการประกอบอาชีพก็จะรวมกลุ่มกับศิลปินในหมู่บ้านเพื่อสืบสารศิลปะการแสดงโดยการฝึกรำและถ่ายทอดองค์ความรู้แก่เด็กและเยาวชนภายในตำบล เนื่องจากมีแนวคิดที่ว่าหากไม่มีการสืบทอดศิลปะพื้นบ้านของชาติพันธุ์ตน ก็จะไม่ค่อยๆ เลือนหายไปที่สุดในที่สุด เนื่องจากชาวไทยดำกลุ่มนี้อพยพมาจากภูมิภาคอื่นแล้วมารวมกลุ่มตั้งหมู่บ้านที่อำเภอวชิรบุรีแห่งนี้ จึงนับเป็นการรักษาเอกลักษณ์ และภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนเองไปในตัวโดยมีท่ารำได้แก่ แคนยางแคนแล่น แคนแกร แคนระบำ	13 หมู่ที่ 8 ตำบลหนองหลุม อำเภอวชิรบุรี จังหวัดพิจิตร	

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ประจำปี พ.ศ.2566
องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลุม อำเภอวาริชภูมิ จังหวัดพิจิตร

*****

ชื่อภูมิปัญญา	สาขา	เจ้าของภูมิปัญญา	ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น	สถานที่ตั้ง	หมายเหตุ
ภาษาถิ่นไทย ทรงดำ	ด้านภาษาและ วรรณกรรม	นายรวาย ตรีอินทอง	<p>ไทยทรงดำยังมีเอกลักษณ์ของภาษาท้องถิ่นตน และใช้ภาษาพูดในกลุ่มชุมชนของตน ภาษา ไทยทรงดำนับว่าเป็นเผ่าพันธุ์มนุษย์ชาติที่สมบูรณ์แบบ ได้เผ่าพันธุ์หนึ่งในเผ่าพันธุ์ ของมนุษย์ชาติที่มีภาษาพูดภาษาเขียนวัฒนธรรม จารีต ประเพณี เป็นของตนเองมาช้านานควรเป็นความภาคภูมิใจของผู้สืบสายเลือดของไทยทรงดำทั้งหลาย ที่ควรสำนึกในอุปการคุณของบรรพชน ที่มอบมรดกเหล่านี้ไว้ให้แก่บุตรหลานเหลนมาตราบเท่าทุกวันนี้ ไทยทรงดำ อำเภอวาริชภูมิ จังหวัดพิจิตร ถึงแม้จะเกิดในดินแดนของประเทศไทย ใช้ภาษาไทยในการพูด อ่าน เขียน และสื่อสาร เพราะทุกคนตระหนักถึงความเป็นส่วนหนึ่งของชาติไทย แต่ก็ยังคงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของภาษาท้องถิ่นตน แม้จะไม่มีการเรียนการสอนภาษาไทยทรงดำในโรงเรียน แต่ไทยทรงดำก็ยังคงใช้ภาษาพูดในกลุ่มชนของตนจะใช้ภาษาไทยกับการติดต่อสื่อสารกับบุคคลภายนอกเท่านั้น ภาษาพูด ภาษาของไทยทรงดำ อำเภอวาริชภูมิ จังหวัดพิจิตร คำขานรับ เฮย อือ คำสรรพนาม บุรุษที่ ๑ กู ฮาฮ้อย บุรุษที่ ๒ ชู สุ เพิน บุรุษที่ ๓ เซา หม่ง (เขา มัน) คำกริยา แลน-วัง/ ยาง-เดิน/ เบ็ง-มอง/ ผอ-ดู/ เอ็ด-ทำ คำวิเศษณ์ เอ-มาก / น้อย-น้อย / ชี้-อ้วน(ปี้-พี) / เล็ก-เล็ก / ริว-เร็ว / จอง-ขยัน/ ชี้จ้าน-ชี้เกียด/ชี้ถี่-ชี้เหนียว / ยะ(อยาก)-หิว / ซื่อ-ตรง / คำนาม ส้วง(หรือช่วง)-กางเกง / เปาะแขน-กำไลแขน / เต่าหู-ต่างหู / นำมอ-ลำตัว / สบ-ปาก คำเบ็ดเตล็ด ไคนี้-ขณะนี้ / ทีแขวะ-ทีแรก / ต่าง-ทางเดิน / เจืองเฮือน-เครื่องใช้ไม้สอยในบ้าน (เครื่องเรือน)/แกวงอู่-ไกวเปล / ฮิตคอง-สัทธิต, ขนบธรรมเนียมประเพณี ฯลฯ</p>	38/3 หมู่ที่ 8 บ้านห้วย ห้าง ตำบลหนองหลุม อำเภอวาริชภูมิ จังหวัด พิจิตร เบอร์ติดต่อ 083- 228-5277/ 095-784- 0942	

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ประจำปี พ.ศ.2566
องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลุม อำเภอวาริชภูมิ จังหวัดพิจิตร

*****

ชื่อภูมิปัญญา	สาขา	เจ้าของภูมิปัญญา	ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น	สถานที่ตั้ง	หมายเหตุ
ผลิตภัณฑ์น้ำพริกแกง	ด้านอื่น ๆ (อาหาร)	นางออรณี ทองดอนยอด	1.ปีที่จัดตั้งกลุ่ม พ.ศ.2560 2.วัตถุประสงค์ เพื่อเป็นอาชีพเสริมรายได้และรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และสร้างสามัคคีในชุมชน โดยมีการรวมตัวของสมาชิก จำนวน 12 คน มีนางออรณี ทองดอนยอด เป็นประธานกลุ่ม 3.ที่อยู่กลุ่มวิสาหกิจ/กลุ่มอาชีพ กลุ่มน้ำพริกแกงแม่บ้านป่าสัก	119 หมู่ที่ 4 ตำบลหนองหลุม อำเภอวาริชภูมิ จังหวัดพิจิตร เบอร์ติดต่อ 083-228-5277 / 095-784-0942	

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ประจำปี พ.ศ.2566
องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลุม อำเภอวาริชภูมิ จังหวัดพิจิตร

*****

ชื่อภูมิปัญญา	สาขา	เจ้าของภูมิปัญญา	ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น	สถานที่ตั้ง	หมายเหตุ
ไข่แจ๊บหรือไข่เค็ม	ด้านอื่น ๆ (อาหาร)	นางสมบุญ เพชรน้อย	จัดตั้งกลุ่ม วันที่ 22 มีนาคม พ.ศ. 2560 ไข่เค็ม หมายถึง แจ๊บเป็นภาษาไทยของไทยทรงดำที่แปลว่า อร่อย 2.วัตถุประสงค์ เพื่อกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรขึ้นมาเพื่อแปรรูปไข่ เป็ด เป็นการพัฒนาอาชีพและเป็นอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ให้ ครอบครัวหลังจากเสร็จจากการทำนาซึ่งทางชาวบ้านได้นำ สมุนไพรเข้ามาเป็นวัตถุดิบในการผลิตทำไข่เค็มสมุนไพร มีรสชาติ ดีไม่เค็มมาก หอมกลิ่นสมุนไพร และช่วยบำรุงสุขภาพ จำนวน 20 คน ประธานกลุ่มชมรม นางสมบุญ เพชรน้อย รองประธานชมรม นายศิริ ธีรโชคอนันต์	บ้านเลขที่ 8 หมู่ที่ 9 ตำบล หนองหลุม อำเภอวาริชภูมิ จังหวัดพิจิตร เบอร์ติดต่อ 08 8148 7028, 08 4594 6394	

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ประจำปี พ.ศ.2566
องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลุม อำเภอลำปาง จังหวัดพิจิตร

*****

ชื่อภูมิปัญญา	สาขา	เจ้าของภูมิปัญญา	ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น	สถานที่ตั้ง	หมายเหตุ
พิธีกรรมเสนเรือน	ด้านอื่น ๆ (พิธีกรรม)	นายบุญมา แก้วทอง	ชื่อพิธีกรรมเสนเรือน ความหมาย คำจำกัดความ คำนิยาม คำว่า "เสน" เป็นภาษาชาวไทดำ หมายถึง การเซ่นไหว้ หรือสังเวยบรรพบุรุษ พิธีกรรมเสนเรือน หมายถึง การเซ่นไหว้ผีเรือน หรือหมายถึงวิธีการทำบุญให้ทาน ตามความเชื่อของไทดำประวัติ ตำนาน ความเป็นมาพิธีกรรมที่เกี่ยวกับการเซ่นไหว้ผีเรือนของชาว ไทดำ ซึ่งเชื่อกันว่าผีเรือน คือ พ่อ แม่ ปู่ ย่า ตายาย บรรพบุรุษที่ล่วงลับไปแล้ว และจะทำพิธี อัญเชิญวิญญาณให้ขึ้นมาอยู่บนบ้าน โดยจัดห้องที่มีอยู่มุมด้านขวาของบ้านให้อยู่เรียกว่า"กะล่อ หอง" ภายในห้องไม่มีเก้าอี้กระดุก หรือสัญลักษณ์ใดๆ ที่สื่อว่าเป็นผีตนใด แต่มีเพียงแก้วน้ำ ถ้วย ชาม วางตั้งไว้สำหรับใส่อาหารที่จะนำมาเซ่นไหว้ ทุกๆ 10 วัน ส่วนข้างฝาบ้านจะเจาะเป็นรูกลมประมาณ เท่าไข่เปิด สำหรับให้ลมอเสนที่อาหารที่เซ่นผีเรือนลงไปได้ถูนเรือน พร้อมกับการเรียกชื่อบรรพบุรุษที่ได้ตายไปแล้ว ซึ่งลูกๆ จะจดชื่อใส่ไว้ในบัญชีประจำบ้านเรียกว่า "บับปี เรือน" เชื่อกันว่าผีเรือนตาม รายชื่อที่ได้เรียกขานจะมารับเครื่องเซ่นไหว้จากลูกหลาน พิธีจะทำเป็นประจำทุก ๆ 2-3 ปี ถ้า ครอบครัวใดที่มีรายได้น้อยก็จะกำหนดการเลี้ยงผีเรือน ทุก 5 - 6 ปี ต่อหนึ่งครั้งก็ได้ ไม่ถือว่าเป็นการ ผิดธรรมเนียมประเพณี	17 หมู่ที่ 8 ตำบลหนองหลุม อำเภอลำปาง จังหวัดพิจิตร	